

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Dijkversterking Keent-Grave

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

20 januari 2009 / rapportnummer 2174-28

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

Waterschap Aa en Maas bereidt de verbetering voor van delen van de primaire waterkering tussen Grave en Neerloon (onderdeel van dijkkring 36) en van de dijkkring Keent (dijkkring 36a). In 2006 is, in het kader van de Wet op de waterkering, onderzoek uitgevoerd waaruit naar voren kwam dat op het dijktraject Keent-Grave over een lengte van in totaal 5,5 kilometer sprake is van onvoldoende bescherming tegen piping¹. De komende tijd zullen de noodzakelijke aanpassing aan delen van het dijktraject Keent-Grave worden uitgewerkt in een dijkverbeteringsplan. Ten behoeve van de besluitvorming over dit dijkverbeteringsplan wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Bij de uitvoering van de m.e.r. is Waterschap Aa en Maas initiatiefnemer en vervult Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant de taak van bevoegd gezag.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, wanneer de volgende informatie ontbreekt:

- de gevolgen van de alternatieven op landschap, cultuurhistorie en natuur;
- een meest milieuvriendelijk alternatief waarin een optimale combinatie van ecologische maatregelen is opgenomen met daarnaast maatregelen voor landschap en cultuurhistorie;
- een goede en publieksvriendelijke samenvatting, voorzien van overzichtelijk en 'leesbaar' kaartmateriaal.

De Commissie bouwt in haar advies voort op de uitgebreide startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies niet zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond en doel(en)

In de startnotitie is de visie op de dijkverbetering toegelicht. Aangegeven is dat er wordt gekozen voor een robuust ontwerp dat voor de planperiode van 50 jaar kan blijven functioneren. Geef aan met welke ontwerppeilen er vanuit het robuust ontwerpen rekening moet worden gehouden. Geef aan welke invloed dit heeft op de visie voor dijkverbetering.

2.2 Beleidskader en te nemen besluit(en)

In hoofdstuk 3 van de startnotitie is ingegaan op de bestaande situatie en de diverse beleidskaders, die relevant zijn voor het studiegebied. Geef in het MER aan tot welke randvoorwaarden en uitgangspunten deze beleidskaders en de wet- en regelgeving leiden en wat de consequenties zijn voor de dijkverbetering.

Besteed aanvullend aandacht aan de consequenties van:

¹ Piping is het verschijnsel waarbij onder een waterkering een holle pijpvormige ruimte ontstaat doordat het erosieproces van een zandmeevoerende wel niet stopt.

- (Concept)doelen vanuit de Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn;
- Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr);
- Besluit bodemkwaliteit (Bbk), geef hierbij aan welke criteria er worden gehanteerd met betrekking tot het gebruik van zowel gebiedseigen materiaal als de eventueel van buiten het gebied aan te voeren grond;
- Beleid tegen overstromingen (Hoogwaterrichtlijn EU, Nationaal Bestuursakkoord Water, Beleidslijn Grote Rivieren).

In de startnotitie staat in hoofdstuk 1 beschreven aan welk(e) besluit(en) de m.e.r.-procedure is gekoppeld. Werk dit in het MER verder uit. Geef aan welke (vervolg)besluiten moeten worden genomen. Geef aan welke instanties daarvoor het bevoegd gezag zijn.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Alternatieven

De Commissie constateert dat de problemen aan de dijk hoofdzakelijk van technische aard zijn en beperkt qua omvang. Het betreft het risico op het ontstaan van 'piping' onder maatgevende omstandigheden. De oplossingsrichtingen en mogelijk onderscheidende alternatieven zijn daarmee ook beperkt.

De Commissie adviseert om de visie op de dijkverbetering specifiek uit te werken voor de ecologische hoofdstructuur (EHS). De EHS overlapt volledig met het plangebied en kan een sturend uitgangspunt zijn in de keuze voor de oplossingsrichtingen.

De Commissie adviseert om bij de ontwikkeling van alternatieven te zoeken naar (deel)oplossingen met de insteek om deze werkzaamheden zo eenvoudig en gericht mogelijk uit te voeren en te combineren met andere maatregelen in met name dijkvak II (Keent).

3.2 Referentie

Ga bij de beschrijving van de referentiesituatie uit van de huidige activiteiten en autonome ontwikkeling, alsmede van nieuwe activiteiten in het studiegebied waarover reeds een besluit is genomen.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

De Commissie adviseert om 'omgekeerd te ontwerpen'. Dit houdt in dat eerst het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) wordt ontworpen en dat hieruit het voorkeursalternatief wordt afgeleid. Ontwikkel het mma vooral vanuit het perspectief natuur. Met name voor de dijkring rondom het eiland Keent liggen er kansen voor het aspect natuur. Laat de natuurdoelen en kwaliteiten vanuit de ecologische hoofdstructuur hierbij sturend zijn. Besteed hierbij ook aandacht aan cultuurhistorische en landschappelijke maatregelen zoals opgenomen in de startnotitie.

4. MILIEUASPECTEN

4.1 Algemeen

Vergelijk in het MER de alternatieven op basis van doelbereik (in hoeverre voldoen de alternatieven aan de projectdoelstellingen) en milieugevolgen. Deze vergelijking dient zoveel mogelijk op basis van kwantitatieve informatie plaats te vinden. De tot de verschillende aspecten te rekenen criteria dienen zodanig te zijn dat daarmee zo breed mogelijk de verschillen tussen de alternatieven in beeld worden gebracht.

De begrenzing van het studiegebied moet zodanig worden gekozen dat alle effecten van de verschillende onderdelen van het voornemen in beeld worden gebracht, ook als deze effecten zich buiten het plangebied voordoen.

Maak in het MER een duidelijk onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten en geef daarbij aan over welke periode de tijdelijke effecten zich voordoen.

4.2 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De Commissie adviseert om de aanpak zoals in de startnotitie is beschreven verder uit te werken. Besteed daarbij aandacht aan de mogelijk in de bodem aanwezige archeologische waarden en onderbouw of een archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd.²

Beschrijf wat de effecten van de voorgenomen maatregelen op de aangegeven waarden en de relaties tussen de waarden zijn. Geef hiernaast ook op kaart en/of in beelden (bijvoorbeeld met fotomontages) aan welke veranderingen plaatsvinden, gezien vanuit verschillende gezichtspunten. Ga daarbij specifiek in op de beeld dragers en zichtlijnen van het landschap.

4.3 Natuur

Geef een overzicht van natuurwaarden in de directe omgeving van de voorgenomen werkzaamheden. Werk dit aanvullend op de startnotitie gedetailleerder uit. Beperk deze informatie tot de ruimte waarbinnen de werkzaamheden zullen plaatsvinden. Geef aan:

- op kaart waar welke natuurwaarden voorkomen (zoals dassenburcht, rode lijstsoorten, bloemrijke graslanden);
- in hoeverre de voorgenomen werkzaamheden interfereren met voornoemde waarden.

Maak in het MER inzichtelijk welke maatregelen effecten kunnen hebben op de natuurwaarden. Hierbij kan worden gedacht aan het ophogen en/of verlengen van de dijkbermen, het berijden van de dijkwalen tijdens de werkzaamheden, het plaatsen van kwelschermen en/of filtersystemen en de aanleg van hoogwatervluchtplaatsen. Het MER moet daarnaast inzicht bieden in de gevolgen van grondwerkzaamheden, transport, tijdelijke opslag en herstel van cultuurhistorische elementen voor de te beschermen habitats en soorten binnen de natuurgebieden.

Geef bij de beschrijving van de gevolgen de verwachte veranderingen in de populaties van overige beschermde en/of rode lijst soorten. Geadviseerd

² Zie bijlage 2 advies van de rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten.

wordt in het MER ook de informatie op te nemen, die nodig is om een eventueel benodigde ontheffing aan te vragen van de minister van LNV op grond van artikel 75 de Flora- en Faunawet. Motiveer ook op grond waarvan verondersteld wordt dat ontheffing zal worden verleend.

4.4 Bodem en water

Besteed in het MER aandacht aan:

- de aanwezige (geo)hydrologische situatie en de mogelijke veranderingen daarin als gevolg van de maatregelen;
- de zettingsgevoeligheid van de bodem en zettingen en zettingsverschillen die kunnen optreden in de directe omgeving van de dijk en de mogelijke gevolgen voor aanwezige bebouwing;
- de benodigde hoeveelheden grond, de herkomst en de kwaliteit ervan (fysisch en chemisch) inclusief de logistiek van grondaanvoer en eventueel hiervoor noodzakelijke depots.

5. OVERIGE ONDERDELEN

5.1 Kaartmateriaal

Verduidelijk het voornemen door, waar mogelijk, gebruik te maken van kaartmateriaal, foto's en artist impressions. Maak gebruik van recent kaartmateriaal met een duidelijke legenda en goed leesbare topografische namen.

5.2 Evaluatieprogramma

Besteed in het evaluatieprogramma aandacht aan herstel en de ontwikkeling van de dijkvegetaties.

5.3 Overige onderdelen

Voor de onderdelen "leemten in kennis" en "samenvatting van het MER" heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Waterschap Aa en Maas

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant

Besluit: dijkverbeteringsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C12.2

Activiteit: verbetering van delen van de primaire waterkering tussen Grave en Neerloon (onderdeel van dijkkring 36) en van de dijkkring Keent (dijkkring 36a) over een lengte van in totaal 5,5 kilometer.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in het Brabants Dagblad van: 29 oktober 2008

advies aanvraag: 23 oktober 2008

ter inzage legging: 29 oktober tot 10 december 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 20 januari 2009

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.H.J. van der Gun

drs. M.A. Kooiman

drs. R. Meeuwsen (werkgroepsecretaris)

prof.dr. F.W. Saris (voorzitter)

prof.dr. K.V. Sykora

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Rijksdienst voor Archeologie, cultuurlandschap en monumenten(RACM), Amersfoort

Verslag informatieavond

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Dijkversterking Keent-Grave

Waterschap Aa en Maas bereidt de verbetering voor van delen van de primaire waterkering tussen Grave en Neerloon (onderdeel van dijkkring 36) en van de dijkkring Keent (dijkkring 36a). De noodzakelijke aanpassing aan delen van het dijktraject Keent-Grave worden uitgewerkt in een dijkverbeteringsplan. Ten behoeve van de besluitvorming over dit dijkverbeteringsplan wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Bij de uitvoering van de m.e.r. is Waterschap Aa en Maas initiatiefnemer en vervult Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant de taak van bevoegd gezag. Dit advies van de Commissie voor de m.e.r. gaat in op de inhoud van het MER.

ISBN: 978-90-421-2570-4

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

